
Pravilnik o sprječavanju sukoba interesa u postupku vrednovanja

Upravni odbor Hrvatske zaklade za znanost (dalje u tekstu: Zaklada) ovim dokumentom određuje osnovna načela prepoznavanja, utvrđivanja i reguliranja sukoba interesa u postupku vrednovanja. U nastavku su propisani su koraci kojima se sprječava uključivanje osoba koje bi tijekom postupka vrednovanja mogle biti u sukobu interesa. Sukob interesa za tijela Zaklade (članovi Upravnog odbora i Izvršni direktor) propisan je Zakonom o Hrvatskoj zakladi za znanost (NN 117/01, 45/09, 92/10 i 78/12).

U nastavku Pravilnika koriste se sljedeći termini:

Predlagatelj projektnog prijedloga – osoba koja prijavljuje projektni prijedlog na natječaj

Projektni prijedlog – prijava na natječaj koja se upućuje na vrednovanje

Voditelj projekta – voditelj projekta prihvaćenog za financiranje

Projekt – projektni prijedlog prihvaćen za financiranje.

Sprječavanje sukoba interesa u postupku vrednovanja osnova je provođenja neovisnog vrednovanja i jednakosti u postupanju sa svim projektnim prijedlozima, odnosno, projektima. Osobni interes ili predrasude nipošto ne smiju utjecati na ishod vrednovanja ili odluku o financiranju.

Prije početka vrednovanja koordinator znanstvenih projekata i programa obavještava osobe uključene u sve razine vrednovanja o pravilima Zaklade o sprječavanju sukoba interesa u postupku vrednovanja, s napomenom da o prepoznatom sukobu interesa obavijeste djelatnika Ureda Zaklade.

Sukob interesa može se utvrditi u različitim fazama postupka vrednovanja. Sve osobe uključene u vrednovanje projektnih prijedloga i financiranih projekata trebaju obavijestiti Zakladu o sukobu interesa u bilo kojem trenutku vrednovanja. Ako postoji sumnja, sva se pitanja moraju odmah raspraviti kako bi se utvrdilo je li moguće provesti objektivno vrednovanje. Sukob interesa će se zabilježiti i o daljnjoj uključenosti u postupke vrednovanja odlučit će se u suradnji sa stručnim tijelima.

Kategorije sukoba interesa

U definiranju sukoba interesa, a u skladu s preporukama Vodiča za istorazinsku procjenu Europske znanstvene zaklade (*ESF Peer Review Guide*), Zaklada razlikuje dvije osnovne kategorije odnosa između stručnjaka uključenih u vrednovanje i predlagatelja projektnog prijedloga, odnosno voditelja projekta:

1. **utvrđeni sukob interesa** – osoba uključena u bilo koju razinu vrednovanja ne uključuje se u vrednovanje ili se po utvrđivanju odmah se isključuje iz postupka vrednovanja.
2. **mogući sukob interesa** – ako se utvrdi mogući sukob interesa za bilo koju od točaka 8. – 13. odluka ostaje li vrednovatelj uključen u postupak vrednovanja donosi se pojedinačno za svaki slučaj, ovisno o tome je li vrednovatelj izjavio da može objektivno vrednovati.

Utvrđivanje sukoba interesa

Nepriistranost je jedna od temeljnih vrijednosti postupka vrednovanja. U svom se radu Zaklada oslanja na integritet, iskrenost i objektivnost svih osoba uključenih u svaku razinu vrednovanja, stoga se sve osobe uključene u vrednovanje moraju izjasniti o postojanju, odnosno, nepostojanju sukoba interesa.

Ako se sukob interesa utvrdi prije početka vrednovanja, isti se dokumentira i poduzimaju se odgovarajući koraci kako bi se spriječila pristranost u vrednovanju. Utvrdi li se sukob interesa tijekom vrednovanja, potrebno je zaustaviti daljnji postupak vrednovanja, zabilježiti postojeći sukob interesa te predložiti rješavanje nastale situacije.

Temelj za utvrđivanje sukoba interesa je Izjava o povjerljivosti i nepostojanju sukoba interesa.

Postupanje pri utvrđenom sukobu interesa

Iz postupka vrednovanja projektnih prijedloga, odnosno financiranih projekata odmah će biti isključena osoba:

1. prijavljena na isti natječajni rok kao i predlagatelj projektnog prijedloga i članovi istraživačke grupe čiji projektni prijedlog procjenjuje¹ ili je s voditeljem projekta u izravnoj znanstvenoj konkurenciji kada je riječ o projektima koji se bave istom ili srodnom temom;
2. koja s voditeljem projekta prijavljenog na natječaj ima zajedničke publikacije ili nacionalne, odnosno međunarodne projekte u posljednje tri godine, planiranu suradnju ili zajedničke interese, npr. zajedničku poduzetničku aktivnost;
3. koja je voditelju projekta/predlagatelju projektnog prijedloga ili članovima istraživačke grupe izravan srodnik, posvojenik, bračni odnosno izvanbračni partner;
4. koja je u posljednje dvije godine s voditeljem projekta/predlagateljem projektnog prijedloga u odnosu mentor - doktorand (učenik – učitelj) ili u drugom odnosu međuovisnosti;
5. koja sudjeluje u upravljačkim strukturama ustanove (rektori, dekani, ravnatelji instituta i sl.) u kojoj je zaposlen voditelj projekta/predlagatelj projektnog prijedloga ili na kojoj će se projekt provoditi;

¹ Odnosi se samo na vrednovanje projektnog prijedloga

6. koja ima osobne gospodarske interese u području istraživanja projektnog prijedloga/projekta kojeg vrednuje;
7. uključena u vrednovanje koja zbog bilo koje druge okolnosti procjenjuje da ne može osigurati nepristranost tijekom vrednovanja.

Sve osobe uključene u vrednovanje moraju u slučaju sukoba interesa prema točkama 1. – 7. o tome obavijestiti Ured Zaklade koji organizira vrednovanje. Ako je riječ o članu panela za vrednovanje koji je u izravnom sukobu interesa, on se isključuje iz postupka vrednovanja određenoga projektnog prijedloga te će se zatražiti da napusti prostoriju tijekom rasprave o projektnom prijedlogu s kojim je u sukobu interesa.

U slučaju da član panela planira prijaviti projektni prijedlog na natječaj Zaklade kao voditelj projekta ili sudjelovati kao suradnik na projektu ili kao kandidat za mentora na natječaj "Projekt razvoja karijera mladih istraživača - izobrazba novih doktora znanosti", bit će izuzet iz postupka vrednovanja na tom natječajnom roku.

Postupanje pri mogućem sukobu interesa

Obveza je svih osoba uključenih u vrednovanje izvijestiti djelatnika Ureda Zaklade koji organizira postupak vrednovanja o okolnostima koje mogu utjecati na objektivnost vrednovanja. Odluku o sudjelovanju u vrednovanju u tom slučaju donos Ured Zaklade u suradnji sa stručnim tijelima

Mogući sukob interesa nastupa ako:

8. je osoba uključena u vrednovanje zaposlena na istoj ustrojbenoj jedinici (odsjek, katedra, zavod, centar, klinika, klinički zavod i dr.) kao i voditelj projekta/predlagatelj projektnog prijedloga čiji projekt, odnosno projektni prijedlog vrednuje;
9. osoba uključena u vrednovanje ima osobne veze ili financijske interese s voditeljem projekta/predlagateljem projektnog prijedloga i članovima istraživačke grupe koje nisu opisane u točki 3. ovog dokumenta;
10. postoji mogućnost budućeg zaposlenja u ustanovi voditelja projekta/predlagatelja projektnog prijedloga prijavljenog na natječaj, osim u funkciji opisanoj u točki 5. ovog dokumenta;
11. postoje zajedničke publikacije ili nacionalni, odnosno međunarodni projekti u posljednje tri godine, planirana suradnja ili zajednički interesi, npr. zajednička poduzetnička aktivnost;
12. osoba sudjeluje u drugom nacionalnom ili međunarodnom tijelu koje je odlučivalo ili će u sljedećih 12 mjeseci odlučivati o napredovanju ili procjeni drugoga projektnog prijedloga voditelja projekta/ predlagatelja prijavljenog projekta;

13. postoji bilo koja druga okolnost zbog koje se može dovesti u pitanje nepristranost tijekom vrednovanja projektnog prijedloga/projekta.

Ako je potvrđen mogući sukob interesa prema točkama 8. – 13., Ured Zaklade te koordinator nadležnog panela za vrednovanje ili stručnjak za praćenje projekata (u slučaju vrednovanja izvješća financiranih projekata) odlučuju o sudjelovanju u vrednovanju. U slučaju sukoba interesa koordinator nadležnog panela za vrednovanje, Ured Zaklade procjenjivat će mogućnost uključivanja u postupak vrednovanja s drugim članom panela za vrednovanje.

Sukob interesa prilikom donošenja odluke o financiranju

Prilikom donošenja odluke o financiranju projekata i/ili rezultatima vrednovanja izvješća član Upravnog odbora koji je u sukobu interesa neće sudjelovati u raspravi o projektnom prijedlogu/projektu s kojim je u sukobu interesa, a predsjednik Upravnog odbora može zatražiti da napusti prostoriju tijekom rasprave o tom projektnom prijedlogu/projektu. Izvršni direktor Zaklade, iako nema mogućnost odlučivanja, treba upozoriti na mogući sukob interesa.

O sprječavanju sukoba interesa članova Upravnog odbora brine predsjednik Upravnog odbora ili njegov zamjenik, a sukob interesa dokumentira se u zapisniku sjednice Upravnog odbora.

akademik Dario Vretenar
predsjednik Upravnog odbora

Upravni odbor Hrvatske zaklade za znanost utvrdio je tekst Pravilnika o sprječavanju sukoba interesa na 86. sjednici održanoj 24. veljače 2017. godine (broj odluke: O-739-2017).

Izjava o čuvanju povjerljivosti i sprječavanju sukoba interesa

1. Čuvanje povjerljivosti

Sudionici u postupku vrednovanja Hrvatske zaklade za znanost obvezuju se strogo poštovati povjerljivost svih podataka koji će im biti dani na uvid tijekom postupka vrednovanja, za trajanja vrednovanja i nakon njegovog završetka.

Vrednovateljima nije dopušteno raspravljati o projektima s osobama koje nisu uključene u postupak vrednovanja ni sa sudionicima u postupku vrednovanja. Nije dozvoljena komunikacija o projektima s voditeljima projekata. Svaki sudionik u postupku vrednovanja osobno je odgovoran za povjerljivost informacija kojima raspolaže u vezi s projektima koji su u postupku vrednovanja, kao i za sve dokumente vezane uz sadržaj projekta te ne smije odavati bilo kakve informacije o projektima.

Potpisivanjem ove izjave potvrđujem da ću štiti povjerljivost svih materijala i informacija koji će mi biti dani na uvid u svrhu vrednovanja te da neću umnožavati, citirati ili koristiti materijale u bilo koje druge svrhe niti ću o njima komunicirati s osobama koje nisu uključene u postupak vrednovanja.

Prihvaćam uvjete čuvanja povjerljivosti (molimo označiti): DA NE

2. Sprječavanje sukoba interesa

Utvrđeni sukob interesa podrazumijeva isključivanje stručnjaka iz bilo koje razine postupka vrednovanja. Iz postupka vrednovanja projekata odmah će biti isključena osoba:

1. prijavljena na isti natječajni rok kao i predlagatelj projektnog prijedloga i članovi istraživačke grupe čiji projektni prijedlog procjenjuje ili je s voditeljem projekta u izravnoj znanstvenoj konkurenciji kada je riječ o projektima koji se bave istom ili srodnom temom;
2. koja s voditeljem projekta prijavljenog na natječaj ima zajedničke publikacije ili nacionalne, odnosno međunarodne projekte u posljednje tri godine, planiranu suradnju ili zajedničke interese, npr. zajedničku poduzetničku aktivnost;
3. koja je voditelju projekta/predlagatelju projektnog prijedloga ili članovima istraživačke grupe izravan srodnik, posvojenik, bračni odnosno izvanbračni partner;
4. koja je u posljednje dvije godine s voditeljem projekta/predlagateljem projektnog prijedloga u odnosu mentor - doktorand (učenik – učitelj) ili u drugom odnosu međuovisnosti;
5. koja sudjeluje u upravljačkim strukturama ustanove (rektori, dekani, ravnatelji instituta i sl.) u kojoj je zaposlen voditelj projekta/predlagatelj projektnog prijedloga ili na kojoj će se projekt provoditi;

6. koja ima osobne gospodarske interese u području istraživanja projektnog prijedloga/projekta kojeg vrednuje;
7. uključena u vrednovanje koja zbog bilo koje druge okolnosti procjenjuje da ne može osigurati nepristranost tijekom vrednovanja.

Sve osobe uključene u vrednovanje moraju u slučaju sukoba interesa prema točkama 1. – 7. tome obavijestiti Ured Zaklade koji organizira vrednovanje.

Mogući sukob interesa osoba uključenih u vrednovanje ovisit će o procjeni Zaklade, no obveza je svih osoba uključenih u vrednovanje izvijestiti djelatnika Ureda Zaklade koji organizira postupak vrednovanja o okolnostima koje mogu utjecati na objektivnost vrednovanja.

Mogući sukob interesa nastupa ako :

8. je osoba uključena u vrednovanje zaposlena na istoj ustrojbenoj jedinici (odsjek, katedra, zavod, centar, klinika, klinički zavod i dr.) kao i voditelj projekta/predlagatelj projektnog prijedloga čiji projekt, odnosno projektni prijedlog vrednuje;
9. osoba uključena u vrednovanje ima osobne veze ili financijske interese s voditeljem projekta/predlagateljem projektnog prijedloga i članovima istraživačke grupe koje nisu opisane u točki 3. ovog dokumenta;
10. postoji mogućnost budućeg zaposlenja u ustanovi voditelja projekta/predlagatelja projektnog prijedloga prijavljenog na natječaj, osim u funkciji opisanoj u točki 5. ovog dokumenta;
11. postoje zajedničke publikacije ili nacionalni, odnosno međunarodni projekti u posljednje tri godine, planirana suradnja ili zajednički interesi, npr. zajednička poduzetnička aktivnost;
12. osoba sudjeluje u drugom nacionalnom ili međunarodnom tijelu koje je odlučivalo ili će u sljedećih 12 mjeseci odlučivati o napredovanju ili procjeni drugoga projektnog prijedloga voditelja projekta/ predlagatelja prijavljenog projekta;
13. postoji bilo koja druga okolnost zbog koje se može dovesti u pitanje nepristranost tijekom vrednovanja projektnog prijedloga/projekta.

Ako je potvrđen mogući sukob interesa prema točkama 8. – 13., Ured Zaklade i stručnjak za vrednovanje zadužen za nadgledanje postupka vrednovanja odlučuju o sudjelovanju u vrednovanju.

Izjavljujem da moje sudjelovanje u vrednovanju sljedećih projekata predstavlja utvrđeni sukob interesa:

Naslov ili šifra projekta:	Molimo označiti vrstu utvrđenog sukoba interesa (1.-7.)

Izjavljujem da moje sudjelovanje u vrednovanju sljedećih projekata predstavlja mogući sukob interesa:

Naslov ili šifra projekta:	Molimo označiti vrstu mogućeg sukoba interesa (8.-13.)

Potpisivanjem ove izjave potvrđujem da sam pročitao/la i razumio/la pravila koja u ovom dokumentu definiraju utvrđene i moguće sukobe interesa u postupku vrednovanja, a koja su u skladu s Pravilnikom o sprječavanju sukoba interesa u postupku vrednovanja. Ako otkrijem sukob interesa tijekom vrednovanja u kojem ću sudjelovati, obvezujem se da ću odmah o tome obavijestiti Zakladu.

Potpis:
Datum: